

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyiltter sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk, Feigl Gyula kiadó címére küldendők.

XXIII. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
FEIGL GYULA.

46. szám.

Köszegfalva.

Ritka község, melynek ne volna szomorú emléke multja. Az évek hosszú lefolyásában csaknem mindegyik kivieszi belőle a maga részét, hogy aztán osztozzék másokkal a szerencsétlenségben. Míg az egyik községet csak kisebb mértékben éri baj, addig a másikra teljes súlyjal nehezedik, melynek nyomában az elszegényedéssel küzdő nép egy százzal át is érzi annak nyomasztó hatását. — Ilyen Köszegfalva is.

Az 1864-ik év december hó 4-én este, sötét szürke felhők kavargtak az égen. A hideg északnyugati szél végig söpörte a község egyetlen utcáját. A hulló hópelyhek bebedikálták a megvilágított lakások ablakain, hol a nép barátságos szobáiban téli pihenőjét élvezte, — s elmerült az öregeknek a régi jó időkben mesélt érdekes történetei meghallgatásában.

Mulófélben volt az est; s míg egyesek pihenőre tértek, addig mások a legjobb kedvben, gondmentesen sürgöttek-forogtak a dísznótoros estén; mert hát minden lakos tehermentesen bírta kis birtokát, házat, s nem tartozott rája senkinek. Ha nem is voltak valami gazdagok, azért megélhettek tisztességesen, mert hiszen a nyári mesterségük s tejjgazdaságuk után megtakarított pénzcsékjök meghozza — egész esztendőn át — számukra a mindennapi kenyeret.

Abban az időben a cserepárok még elszórtan az egész országban a nép nyakán éltek. Annak a szénáját lopkodták lovuk számára, s ha teheték, más egyebet is elvittek lelkiismeret furdalás nélkül.

A kavargó szélvészben egy ilyen cserepár éggő csóvát dobott boszúból az egyik gazdának szalmafedeles házára, s egy negyed óra alatt — már nem volt tehermentes birtok, — lángtengerben állott az egész község.

A gondtól mentes népre most már teljes súlyával szakadt a nyomorral való küzdés kezdete. S akinek előbb mosolyra nyíló ajkain a megelégedés látszata honolt, most a kétségbeeséstől torzult arcáról e rémképzés hallatszott: „Mindenünk oda ég!” — „Koldusok vagyunk!”

A szélrohamban végig nyultak a lángnyelvek a házak tetején s egy negyedóra alatt tűzkráterben állott az egész község, melyet megközelíteni sem lehetett, még kevésbé valamit megmenteni.

A népnek a rajta levő ruháján kívül mindene elégett. Ki, a hideg téli éjszakába menekült ember, állat, a szabad ég alatt töltött egy éjjelt, s mikor a tűz már nem talált megemészteni valót, a romok között ütött tanyát fázva, éhezve, míg újra tető alá nem került otthonuk. Pénzt, élelmiszereket gyűjtöttek a közelfekvő községek lakói. Az irgalmasság nevében jöttek, s enyhítették a szerencsétlenek nyomorát.

Jó dolgában az ember mit törődik felebarátjával? Elmennek egymás mellett a nagy sokaságban s észre sem veszik a sorsüldözött arcára omló könnyeket, melyeket a fájdalom esalt ki szeméből. De a nagy tömegben sujtott emberek szerencsétlenségében megnyilatkozik a szívnek részvét érzete, feledve haragot, gyűlölséget, s két kézzel nyujtanak segítséget a szenvedőknek.

Oh, de sok ember jár a világon, kinek obb lett volna nem születnie.

Hány ember okoz fájdalmat s dönti szerencsétlenségbe embertársát, — mikor amugy is nehéz küzdelmébe kerül, hogy tisztességesen megélhessen.

A tüzi veszedelem már sok embert tönkretett, s napjainkban is sokszor fordulnak elő ily esetek, melyek a nyári forró napokon magukra hagyott apró gyermekek a gyufával való játszásából keletkeznek.

Köszegfalván már többször kísértett ez a veszedelem, de az emberek hozzájutásával még idejében elfojtatott.

Ott, hol az állami iskolával kapcsolatosan óvóiskola is létezik, már ily esetek többnyire kizártak, mert az apró gyermekek a nyár folyamán felügyelet alatt állanak, s nincsenek magukra hagyva.

Köszegfalván is nagy szüksége volna a falusi gyermekeknek egy óvóiskolára, s nagy misziót teljesítené Köszeg szab. kir. város — hazafias szempontból tekintve az ügyet — a magyarosítás intenzívebb fejlesztése körüli eljárásában.

Köszegfalván a férfiak többnyire kőművesek, kik vidékre mennek munkára, az anyák meg a városba viszik a tejet megszokott helyeikre elárúsítás végett. Számítalan az olyan család, a kinek minden vagyona nem áll másból, mint egy kis viskóból, két, három darab szántóföldből s egy sereg gyerekből.

Már most, hogyan tudjon ennyi ember ilyen

Tárca.

Szomorú képek.

Teleki Pál.

I

Felístenek a sírban.

Nem tudom, más is úgy érez-e, mint én?

De nekem úgy táj, de oly nagyon táj, ha szabadságharcunk eszményi hősei közül egy-egy elzúllott alakot látok.

Fájdalom! van köztük nem egy ilyen is.

Mi tette őket elzúllottá?

A lélek ölte-e meg náluk a testet, vagy a test a lelket?

Ki tudja?

Oh, ha én igen gazdag ember volnék! — Akkor nem volna rongyos honvéd e hazában.

Ugy szánom őket.

Egyszer kérdeztem egy öreg elzúllott honvédet, ki a szabadságharcban főhadnagy volt, hogy: miért iszik oly sokat?

Ő azt felelte: „Mert sokat kell felednem.” — És ivott sokat, sokat.

Egyszer aztán holt részegen összeesett. Sáros lett az arca.

Az én szemem pedig könnyes.

És én mégis tiszteltem, úgy szerettem ezt a sáros ezt a rongyos alakot.

Rongyos ruhája alatt egy kóc madzagra akasztva, lógott keblén az ezüst vitézségi érem. — Ezt nem itta be soha.

Ugy szerettem volna sáros arcát, szurtos kezét megcsókolni.

Nem bánom, nevéssen ki naivságomért, akinek szíve van hozzá.

A mi házunknak is, mint (legtöbb falusi uri laknak) volt két öreg kolduló honvédje.

Az egyik közlegény volt, a másik őrnagy.

A közlegény bányai illetőségű.

Részvett a móri csatában is a többiek között.

A Hunkár család viseltetett rá gondot, de azért évenként kétszer-háromszor eljött hozzánk is, Páltelekret én mint kis gyermek, kértem, hogy meséljen. Ő mesélt is sokat s én hallgattam isteni télelemmel.

Egyszer aztán elmaradt tőlünk végkép a mi öreg közvitézünk.

Nem tudtam, hová lett.

Most vagy két éve hallottam, hogy ittas állapotban valami korcsmai verekedésbe keveredett, hol agyonszurtták.

Mégis csak harcban mult ki szegény. Habár dicsélen harcban.

Az őrnagyra már világosan emlékszem. — Mintha csak most is látnám.

Előttem áll tisztos, ezüst-fehér szakállával, hosszú ősz bajuszával, elpusztíthatatlan szervezetet gyanítottató, robustus természetével. Kopott arany zsinóros, őrnagyi atillát s hozzá télen-nyáron teher vászon-nadrágot viselt. Így „equipirozva” (Az „equipirung” 1848 előtt 300 usque 1000 forintba került a lovasságnál, mely összeget a szülőnek vagy gyámuak biztosítani kellett, mielőtt az illetőt hadnaggyá nevezték ki.) szokott hozzánk is ellátogatni majd minden évben. Ha iskoláimat végzendő elkerültem a szülői háztól s így vagy 10—12 évig

uem találkoztam őrnagyunkkal, mignem egyszer 10 évvel ezelőtt a lovászpátemai vendéglőben láttam meg ismét őt.

Ekkor már teljesen el volt zúlván. Ruhája egyik helyen rongyos, a másik helyen iromba öltéséssel „tolt hátán folttal” foltozva.

Szemeiből „kiritt” az első stádiumban levő delirium tremens.

Bambán nézett rám. Nem ismert meg. megmondtam neki, hogy ki vagyok.

Nagysokára aztán mégis csak kezdett emlékezni rám.

Tán nem is rám emlékezett, csak a házunkra, hol azelőtt többször töltött pár nyugalmas napot.

Behívtam az öreget magammal az ebédlőbe.

Hoztattam egy üveg jó rizlinget.

Kínáltam, hogy igyék.

Ő keserűen mosolygva kért, hogy hozatnék az ő számára valamelyes jó erős gügyit.

Nem tettem meg.

Féltem, hogy hamar bejfoz rugni, s így nem beszélhetek vele többé okosan.

É közben többen is jöttek asztalunkhoz ismerőseim közül.

Elkezdünk egyről-másról beszélgetni.

Öregünk is „ráfanyalodott” lassankint a jó rizlingre. Később, mint vettem észre, izlett is neki.

Természetesen társalgásunk nemsokára a szabadságharc egyes eseményeire tért át.

Kértük az „Őrnagy bácsit” (így neveztük őt), hogy beszéljen egyes epizódokat életéből.

Megtette.

Oh, hogy egyenesedett föl görnyedt alakja, hogy villogtak előbb még fénytelen szemei, hogy magasztosult föl arca mielőn a győzelmes csatákról beszélt.

Kértük, hogy beszélje el saját élettörténetét.

1 liter Kőolaj (petroleum)

fumei 3 csillagos

10 krajcár.

1 liter Kőolaj (petroleum)

fumei 1 csillagos

12 krajcár.

Figyelembe ajánlom dusan felszerelt árukészletem fűszer, anyag, cukor, kávé, rum, cognac, ásványvíz és festékek, valamint Mauthner-féle virág- és vetemény-magvakból.

Unger József

Köszeg.

Ne aggódjon

Ha bármely betegség győzri rendelje meg a páduai Szent Antal balszalmot. Bámulatos az az eredmény melyet a páduai Szent Antal gyógyító hatásával elért, már néhány kor-ó el használása után is! Felülteknek és gyermekeknek egyaránt, használható főként a következő bajoknál:

Mindennemű gyermekbajnál, etvágytalanságnál, isfajásnál, ha az idegességtől származik is, hideglelésnél, tüdő és mellbajoknál, influenza-nál, hasbántalmaknál, székrekedésnél, szív és májbajoknál, izom és csuszbanlmaknál, továbbá köszvenynél úgy bevéve mint bedörzselve utólerhetően hatása van kapható a feltalálónál

Hübner József
gyógyszerésznél Baján.

Páduai Szent Antal balszalmot a világhírű vadicsi szent forrás vizével készíttem. Csak akkor valódi, ha a feltaláló nevével és pecsétjével van ellátva és kokorsóban van. Ára 1 korona 20 fillér, használati utasítás mellekelve van minden korsónál. Hatkorsó rendelésnél ingyen posta szállítás.

HÜBNER PÁDUAI SZENT ANTAL BALSZALMA
TÖRVÉNY VEDVE

Nyavalyatörés

Ki nehéz nyavalya, göresök is más ideghajban szenved, kérjen röpiratot ró a. Kapható ingyen és bérmentve Schwanenapotheke, Frankfurt a Main.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házszer, amely már több mint 33 év óta megvizsgálható bedörzselésül alkalmaztatik kezvényél, csuszán és megbűcsökél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárlaskor óvatosak legyünk és csak eredeti utvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 50 f., 1 k. 10 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertában kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestén.

Richter F. A. I. és társa,
csehsz. és kir. udvari szaktitók.
Rudolstadt.

Unghváry
László

(Czegledi) 300 holdas bor termő szőlőtelepenek továbbá gyümölcs- és szőlőliskolájának anyagjéke megjelent hol 5 krajczartól fellele aemes csemeték, 2 forinttól fellele sima és gyökeres szőlővesszők, továbbá — 16 — 18 forinttól fellele saját termésű rendkívül finom újborok kaphatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa vadonca, akác- és gleditschia-csemeték. Tetszés árjegyzéket (borról is) kérni.

Meghívó

a köszegi ipartestületnek

1903. évi március hó 8-án délután 2 órakor

a városház tanácstermében tartandó

XVII. rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. A múlt évi számadások előterjesztése és felmentvény megadása.
3. Jövo évi költségvetés megállapítása.
4. Netáni indítványok.
5. 4 elöljárósági, 3 póttag és számvevők választása.
6. Betegségélyző-pénztár részére közgy. kiküldöttek stb. választása.

Pratscher Dániel, elnök.

Feigl Gyula

könyvnyomdász
Köszegen, Várkör 81. sz.

Elvállal mindennemű nyomdász munkákat, kívánatra:
egyszerűbb, vagy diszesebb
kiállításban
a legolcsóbb árak mellett.

Kiadóhivatala a
„KÖSZEG ÉS VIDÉKE”
című lapnak, hol **hirdetések** a legjutányosabb áron felvételnek.